

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évenyre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 15 krajczár.

Előzetes csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díja:

Öt hasábos petitsor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér garmond sora 30 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltnék.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden költsémenyek a szerkesztőhöz kifizendők.

Előzetes pénzek, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

A felvidék magyarosodása érdekében.*)

Századok merültek el az idők feneketlen tengerében, de oly nyomtalanul egy sem tűnt el, hogy a magyar nemzeti lelkesedés egy-egy dicső fellobbbanásának emlékét hátra ne hagyta volna az utókor nemzedékének számára, a mely azután újra gyújtson, újra lelkesítse. Dicső volt a magyar nemzet csodás támadatának napja, fényes dicsőséggel aranyozta be a letűnt századokat; legyen nagy és dicső, a nemzetek életében számot tevő, hatalmas korszak záró-pillanata: az ezredik esztendő! Es az lesz, érezzük, hogy az lesz.

A magyar nemzeti lelkesedés, a magyar nemzeti öntudat az utolsó évtizedekben pihenőt tartott; s ezen időt és alkalmat a magyar nemzet vendégszeretetével és türelmével visszaélő nemzetiségi izgatók idomtalanul kiszákmányolták nemtelen céljaik előmozdítására. Nem fujtunk harci riadót, nem vertük félre a lármaharangot, a mi történt, magától jött. Mi történt? . . . A nemzeti öntudatra ébredés szikrája, a magyar nemzeti lelkesedés villamfolyama a pihenő nemzettest életűterén egyszerre csak végigszárgult. Kárpátoktól Adriáig, Dvénytől Ciblesig, minden magyar szívet bűvös erő hozott lüktetésbe. Mi volt ez? . . . Az ezredik esztendő varázsa! Mozgalom indult meg a hazában szerteszét, minden ponton. A hatalmas programot megszülte a vajdó kor méhe. A magyar állam-

oszmét teljes érvényre emelni, a magyar nyelvet, mint az egységes állam és nemzet nyelvét fölényre juttatni, elszlávosodott magyar testvéreinket visszamagyarosítani, szóval a második honalapítás nagy munkájához hozzá látni: ez az a program, melyet a keletkezett hazafias mozgalom sorrendjében legelső helyen az alakulóban lévő „Felvidéki magyar köz művelődési egyesület” irt zászlajára. Az egyesület alapszabályai a bemutatási záradékkal el lévén látva — csak hetek választanak el attól, hogy az egyesület végleg megalakuljon s hatalmas actióját megkezdje. A működés sikerét s annak csak megkezdését is első sorban a tagok tömeges jelentkezése biztosíthatja.

Felvidék magyarjai! Ti az itteni politikai és társadalmi alakulatoknak közvetlen szemlélői vagytok, törekvéseinket ismeritek, a kor intó szavát megértitek; nem kell bővebben indokolnunk ama kérésünket, hogy: sorakozzatok!

Alföld magyarjai! kiket a magyar dal altat el s magyar dal ébreszt föl, kik azt álmodjátok, hogy a felkelő napot magyar szó üdvözli s a lenyugvó naphoz magyar zeng bucsúszót: higgyétek el, hogy nem úgy van most, mint volt régen, ma már nem magyar tenger vizében huny el észak, kelet, dél hulló csillaga, — ma már a Kárpátok kemény sziklafala nem állja ki az északi kolosz döntését, — ma már itt északon a vulkanizált hazafiság tűzköréből kell védfalakat vonnunk. A mi veszedelmünk a tietek is, a mi életünk a ti éltetek is. Erdekeink közösek. A felvidéki magyar áldozatkészségének fénye terméketlen

kopár sziklák ormairól tükröződik vissza; a ti végtelen rónáitokon hullámozó arany-kalászkok tengere, mint a jó Isten bőséges áldása, megkönnyíti nektek a hazafiúi kötelesség gyakorlását. Kérünk hát titeket is, hogy iratkozzatok be együletünkbe.

A ki megértett minket, módjában is áll, de még sem támogatja szent ügyünket: az ne mondja magát magyarnak!

Kelt Nyitrán, 1883. évi február hó 15-én.

Hg. Odescalchi Gyula s. k.
a „Felvidéki magyar köz művelődési egyesület” ideiglenes elnöke.

Adalékok Hontmegye nemzetiségi monografiájához.*)

Irtá: Körösi József, a fővárosi statisztikai hivatal főnöke.

I. Hontmegye és az eltöresodás.

Vannak jó hazafiak, akik nem tartják szükségesnek, hogy a magyarosítás erőlyel folytatassák, és a kik meglegedéssel tekintenek vissza azon eredményekre, melyeket a minden erőszaktól ment természetesen magyarosítás már eddig el is előidézt. Bár részéről úgy tartom, hogy ezen eredmény éppenséggel nem oly fényes mint sokan hiszik; bár továbbá tagadhatatlan tény, — hogy egész Európában az egy Svajcrot, valamint az újabb időben Belgiumot és Cislajthaniát kivéve, egyetlen egy állam kormánya sem tanusít oly engedékenységet idegen nemzetiségek iránt mint Magyarország: mégis el kell ismerni, hogy a magyarosítás egyike azon legkényesebb kérdéseknek, melyek tárgyalásánál a legtöbb tapintat ajánlandó,

*) E derék közlemény szerzője, Körösi József volt az első, a ki a magyarosítás elővitte céljából 1000 frtos alapítvánnyal anyagilag is nagyobb mértékben járult a siker biztosításához. A 1000 frtos alapítvány Hontmegye felügyelete alatt áll és az ezen közleményben tüzetesen ismertetett vidék megilletve visszamagyarosítására van szánva. Szerk.

TÁRGYA.

A magyarhoni kisedóvás története.

Irtá: Rock Károly.*)

Ha vannak emberek, kik éltüket a közjó munkálásában töltve, beuntüket elismerésre sőt hálaára köteleznek, úgy e nemes lelkeknek egyike „Korompai gróf Brunswik Teréz.” E lény, kiből a férfiúi erőt a kisedók boldogításáért lángoló szív pótolá, a családi élet örömeiről önként lemondott, hogy mások gyermekeinek anyjává legyen. Ő egy eszméért lelkesült, melynek megvalósulásától nemzetünk anyagi és szellemi érdekeinek erős alapra fektetését várta.

Gróf Brunswik Teréz született Pozsonyban 1775. évi július 27-én s meghalt Dnkán 1861. évi októberben. Magyarország kisedóvásának története annyira az ő nevéhez fűződik, hogy mondhatjuk, miszerint Brunswik Teréz élettörténete egyszersmind a kisedóvásnak története is.

A jelen század beköszöntésével Pestalozzi híre nemcsak külföldön, de már hazánkban is eléggé ismeretes vala. Gróf Brunswik Teréz, ki ezen időben épen Svájcban tartózkodott, óhajtott vele megismerkedni, annyival is inkább, mivel hallotta róla, hogy ő mindazokat igen örömet fogad, kik bizalommal s az emberiség boldogítására törekvő indulattal fordulának hozzá, Brunswik Teréz tehát 1808-ban úvére

özvegy Daym Jozefina grófnéval s annak gyermekeivel elment Iverdonba. Itt közöttük a legédesebb barátság fejlődött ki, annyira, hogy a grófné s a két gyermek Pestalozzi családjához tartozónak érzék magukat és Pestalozzi ugyasinte neje a grófnékkal hazatértük után is levelezésben maradt. Az ott töltött hat hét alatt a két gróf sarj az intézeti növendékek közé vegyülve azokkal együtt tanult, míg a hölgyek szintén Pestalozzi oldala mellett lévén, látták, miként cselekszik az, ki az emberiség legazentebb érzeményletében hordozza. Pestalozzi esténként gyakran olvasgattatott fel egyes részleteket műveiből. Így történt, hogy midőn „Üdvözlát Helvetiához” című dolgozatát olvasá fel, annak szív- és lélekhez szóló hangja könyeket csalt ki a hallgatók szemeiből. S amint Tavasy Lajos („Nevelési emléklapok”) elbeszéli: Térdelni látnak akkor a magyar honleányt, karjával székhez támaszkodva, s el nem fojtható zokogásai közben könyeket hullatni. Ő hazánkra s hazánk számtalan gyermekeire gondolt, kik vagy egészen neveletlenül nőnek fel, vagy pedig oly nevelésben részesülnek, a melynek eredményére gondolva, nem tudja az ember, a neveletlen vagy nevelt gyermekek sajnálkozzék-e inkább. . . Itt szülemlelnek a magyar hölgy keblében oly érzemények, elméjében oly gondolatok, mik által hívé és reménylő, hogy egész hazájának ifju nemzedékét boldogíthatandja. Hívé, miként neki honába tértekor csak szólania, csak jó példával előmennie kellene s a baba jobbjai át fogják látni, hogy a nemzeti felemelkedés egyedül a kisedók ezézerre nevelésében — olyanban, minőnek példáját ő Pestalozsinál látta — támasztandó.

Petalozzi önfeláldozásig odaadó munkásságát látva, támadtak és erősbültek tehát Brunswik Teréznek hazája ifju nemzedékének boldogítását célzó gondolatai. Ő a kisedóvást nemzeti újjászülésének és nemzedésének oltóágának tekinté. Midőn eszméjének kiviteli módjáról gondolkoznék, olvasá Wilderspinnek (angol) „A kiskorú gyermekek neveléséről” irt művét s abban eszméjének hő kifejezésére találván, lelkesedve felkiáltott: Pestalozzi! im ez kell nekünk. Ezen eszmét nekem létesítenem kell — történnék bármí — s ha keresztire feszíttetném is, még akkor is azt fognám kiáltani: kisedóvó intézeteket minden áron! Mi azok nélkül el nem lehetünk.

Pestalozzi és Wilderspin rábátása által táplált lelkesedés mellett érthetjük azon buzgálkodást, melyet Brunswik Teréz a kisedóvás ügyének terjesztése végett elkövetett. Személyes ismeretségre támaszkodva, előbb a főrangúak körében, egész a királyi udvarig hatolva — apostolkodott. Hogy az ügy előmenetelére nézve ez idő szerint (1825.) a politikai viszonyok mily kedvezőtlenek voltak a mennyire gyanus szemmel nézték „nemzeti regenerációt” célzó eszméjét, mutatja azt ezen felső helyről nyert utalás: „A magyar népnek engedelmességre s nem nevelésre van szüksége.” Csüggedést nem ismerő lelke azonban — bár évek letelése alatt — lassankint elkészíté az utat terve létesíthetése, úgy, hogy József nádor és a fenséges főherczegasszonyok közbenjárásával sikerült engedélyt nyernie (kisebületképen) egy kisedóvó-intézet felállítására, mely Budán a Krisztinavárosban, édesanyja házában 1828. évi június 1-én „Angyalkort” név alatt meg is nyitattott. Ezen intézet vezetése

*) Rock Károly egyik pályázó a b.-gyarmati kisedóvó állomásra. Szerk.

nehogy a túlbuzgalom által azokat eljesezzük, akiket magunkhoz édesgetni kívánunk.

De ha ilyenformán a támadásra csak érezt megfontolással határozhatunk el magunkat, a védelem jogát csak nem lehet tőlünk eltagadni? Ha talán nem is kellese azon fáradozni, mikép lehessen a tótokat vagy oláhokat leggyorsabban magyarokká átváltoztatni, avval csak szabad foglalkoznunk, mikép akadályozzuk, hogy a magyar el ne tótosodjék, el ne oláhosodjék?

A magyar nemzet ilyen védelmező politikája három főirányba van terelve: védelem az északkeleti szlavizmus, a dakoromanizmus és a délszlavizmus ambíciói ellen. A német elem — az erdélyi szászok kivételével — nemcsak nem idegenkedik a magyar államiságtól, hanem a benne rejlő nagy művelődési erővel fogva nem csak mérvben járult máris hozzá hazánkhoz és a magyar nemzetiségnek ugy anyagi mint szellemi gazdagításához. De még az erdélyi szászokról is bízható, hogy rideg magatartásuktól — habár talán csakis egy nemzedék elmúltával — el fognak állani. Földrajzi fekvésüknél fogva nem számíthatnak arra, hogy anyaországukkal — melytől különben már egy fél évszázad előtt elszakadtak! — politikailag összeforranak. Erdély legészlebb határaitra telepítve, sorsuk mindíg csak az lehetett, hogy vagy a magyar, vagy az orosz, vagy a román államtestbe bevegyljenek. Ezen ténynyel számolniok kellend, és akkor talán be fogják látni, hogy a három baj közül melyik nézve melyik a legkisebb.

A magyar nemzetiség ellen támadó állást elfoglaló mozgalmak közt a legfélelmetesebb, mert földrajzilag is a „szent Oroszországra“ ra támaszkodik — azon igazság, mely Kollár pesti evangélikus lelkész által eredt, mintegy fél századdal ezelőtt kezdett a felvidéki tótság közt tért foglalni. A terület, melyen a magyar nemzetiség ez irányban megtámadatik, igen terjedelmes, Pozsonytól Sárosig elterjed, és hazánk területének egy teljes harmadát választotta csatamezőül.

Ezen nagy terület állapotait egyszerre nehéz áttekinteni. Osmuk tehát meg a feladatot.

Végig tekintvén az északkeleti és északnyugati megyékben, látnunk olyanokat, a melyekben a tót elem oly teljesen van, hogy a magyarság mellette egészen eltorpél. A mily fontos is minden legkisebb nemzetiségi mozzanat, melyről ily vidékekről értesülünk, ugy ott a két küzdő fél közt létező hatalmi viszonyok mégis annyira különbözők, hogy itt nagyobb siker egyelőre nem is várható. Lipcában hol a magyarság a lakosoknak két százalékát, Trencsénben hol egy, Árvaiban hol alig fél százalékát képezi — egyelőre legalább — nem igen várhatunk fényes eredményeket a magyarosodás tekintetében. De másként áll a dolog azon megyékben, hol körülbelül egyenlő erővel néz szembe a tót elem a magyarral. Ott dől leginkább a nemzetiségi csata, ott feszültek meg a panaszok. Legjobb erejüket, hogy a nemzetiségi mérleg ideoda ingó mutatóját állandóan saját oldalukra lehúzzák. Ilyen megye három van: Hont, hol a magyarok száma 49000-et a tótok 52000-et tesz, Pozsony 109000 magyar és 136000 tót, valamint Gömör 80000 magyar és 72000 tót lakóval.

Hasznos és fontos feladat volna, ha e megyék valamelyik fia, megírná saját megyéjének nemzetiségi monographiját, lefestené ama vereségeket és győzelmeket, melyek a titokban folyó nemzetiségi hadjáratok csatáiban elértettek, ráutalna a veszteségek okaira, a fenyegető veszélyekre, a kecsesítő kálváriákra és határozott, konkrét programot, mintegy hadjáratit tervet készítené a legközelebbi teendőkről.

Grünwald Héliának méltán nagy feltűnést okozó munkája által a felvidék újabb nemzetiségi mozgalmairól tudomást szerezvén, ilyen érvelések bírtak arra, hogy mintegy negyedfél év óta közelebből érdeklődjem a három említett csatamezők egyikének, Hontmegyének állapotát iránt. Azon értesítéseket, miként részint levelezés, részint személyes érintkezés és a megye beutazása alkalmával megszereshetők, ugyazintén azon adatokat is, melyeket statisztikai és egyéb források feldolgozásából merithetők, oly módon állítottam aztán magamnak össze, hogy mindazt, a mi egy közeg nemzetiségi viszonyainak, törekvésének és múltjának jellemzésül szolgálhat, egy egy külön lapon — ugyazólván e közegnek nemzetiségi kontóján egybegyűjtöm. Ezen adatgyűjtemény nem volt a nyilvánosságának szánva, hanem csakis személyes tájékoztatásomra szolgált volna. Magam nem lévén hontmegyei ember, nem bírván ott eléggé számos összeköttetésekkel, nem fűzvén engem a megyéhez sem családi sem más érdek, hanem csakis a theoretikus érdeklődés, valamint nem is hitetvén el magammal, hogy ezen nagy hiányokat azon rövid kirándulások pótolhatnák, amiket a megye területére tettem: csakis fogytékos és részleteiben alighanem sok megtámadásnak kitéhető munkát nyújthattam volna. A tisztelt szerkesztő ur azonban, midőn igénytelen munkásságom eredményét megpillantá, azon véleményen volt, hogy abban sok értékes, és érdekes dolog is van, és felkért, írjak erről valamit az általa kiadott magyarosítási szakközönybe. Magam is ugy vélekedvén, hogy adataim közt találni egyet mást, ami köztudomásra jutásra érdemes és szívesen ragadván meg az alkalmat, hogy a szerkesztő által oly nagy áldozatokkal fenntartott hazafias közönyben közreműködhessem, bátorítva érzem magam az itt következő monografiai vázlatot összeállítani. Ez az előadottak után, teljes hitelességre és teljességre igényt nem tarthat, sőt nagyon örülnék, ha netán téves értesüléseim a helyszínen lakó olvasó által kijavíttatnak vagy ha a következő monografiai adalékok ösztönül szolgálóának arra, hogy nálam illetékesebb egyének vállalkozzanak Hont, esetleg Pozsony vagy Gömörmegyék nemzetiségi monografiájának megírására.

(Folytatása következik.)

Uralkodó eszmék.

A jelen század egyik műszava: „modern“, így szeretjük elkeresztelni társadalmi és szellemi életünk haladását, ez tehát a nyilvánosság terén folytonosan hangzatosított korszakunk tulajdonát képező jelleg.

A másik meg elzárkózva el, titokban rejtőzve végzi munkakörét, társulatokat alkot, mindenik saját

rendszerét, nézetét, gondolatait tartja jónak, ez az: „orthodoxia“ szigorú ragaszkodás egy bizonyos elvhez, ez leginkább a szellemi életben nyilvánul, illetve ad magának kifejezést, mely megteremti a különböző társadalmi osztályokat, kasztokat, socializmus, internacionalizmus, kommunizmus, kath. és prot. egyet, semita és antisemita egyet — mind az orthodoxia szüleménye.

Mi, a kik e jelen század élő tagjai vagyunk, mi, a kiknek jelszavunk a „haladás“, mint a mely haladás igen magas fokú a többi századokhoz képest, melynek kimagasló alakjai a művészet, mesterség, földmívelés, kereskedelem, közlekedés, irodalom terén tűnik ki.

A szellemi élet munkásainak tehát oda kell törekedni, hogy a két ellentétes elvet „modern“ és „orthodoxia“ kiegyenlítsék, nem azon kell törekednünk, hogy egymástól elváló, egymást elidegenítő társulatokat alakítsunk, hanem az egyenlőség, testvériség, szabadság eszméjét törekedjünk átültetni, mert csak az olvek azok, melyek a nemzetek jólétét előmozdítják.

A társadalmi téren a munkás nyorja meg méltó jutalmát, és megszűnt az elégedetlenség.

A zsidó hagyja el katekizmusát azon 8-át, mely azt tanítja, hogy: „Szeresd csak a zsidót“, hanem tartja azt meg: „Szeresd felbarátaodat, mint tenmagadat“ mondja a megváltó.

Reformálódjék, alakítsa magát és rendszerét a korhoz: tanuljon magyarul, legyen jó hazafi, és ne mint germanizátor szerepeljen.

A különböző felekezetek oszlassák el a választalat a társadalmi téren, ne azt nézzük, ki mily valóság, ki mely felekezet tagja, tartja kiki saját meggyőződését és azon törekedjünk, hogy legyünk édes magyar hazánk munkás, szorgalmas, takarékos, mivel tagjai.

A gondviselés okvetlen béke és jóléttel jutalmaz.
Béla Lajos,
ref. lelkész.

Figyelmeztetésül a b. gyarmati kisedővodai álmolás betöltéséről a városi képviselőtestületnek.

Az ember születésekor a élete első éveiben, oly tehetetlen és gyarló, hogy ápolás nélkül teljesen elveszne; az ápolás a ezzel a szoktatás a szülő gondját munkásságát képezi, de képezi a szülői nevelés sarkalatos feladatát, az öntudatra ébredés után, a szellem fejlesztés is, mely a gyermeknél csakhamar a tudványban nyilvánul; megtapint ő mindent mi kezügyébe esik, száz és száz kérdést intéz hozzánk, hogy tudványát kielégítse, azóval ő a cselekvő személy, mely tudni akar, tudni vágyik.

Ugyan hány szülő van, ki gyermekét ne szeretné? Hány szülő van, mely ne látná gyermekében legszébb reményeit? És mégis hány szülő van, ki csakhamar megújja gyermeke oktatását, néha ugyan a megélhetés terhes gondjai miatt, de legtöbbször saját kényelméért.

Hová fordul tehát, illetve kibez van utalva a kis kérdező, mint a melléje rendelt cselédre, ki szük is-

hazánkban alkalmas egyént nem találván, külföldről Kera Mátét hívta be.

A kisedővás (mely eszmének megtöltetésére úmuntatón az anyalkert vala hivatva) kezdetben jó-tékonyasági intézet képeben tűnt fel; amennyiben oly gyermekek számára tervezetett, kiknek szülei az egész napot kenyerük megszerzése végett a házon-kivül töltik. Az ily szegény gyermekeket, hogy a magukra bízott állapotban rájuk ható káros, ártalmas cselekedetektől óva legyenek, nappalra ezen intézetbe fogadták. Itt 40 gyermek a téli hónapokban 1 és negyed mestely rumfordi levest kapott naponta.

Az anyalkertbe járó kisedek száma az első hónapokban csakély volt ugyan, de a szülők annak cséljával megismerkedve, készséggel adták oda gyermekeiket, minék következtében a felvételi szám beült. Az érdeklődés megvilágosításul szolgáljon azon adat, hogy az anyalkert 1828 ik évi június 1-ától, 1830-ik évi június 30-ig, tehát 2 év alatt 185 öreodéket fogadott be, Gr. Brunswik Teréz az óhajtott siker elértése által felbuzdíttatva, azon törekedett, hogy az óvodákat országos elterjedésűvé tegye. Ezen szándék megvalósítása alkalmas óvodavezetőket kívánt, ugyanazért az anyalkertben felszerült leányok is jártak be, hogy itt B. T. vezetés alatt részint óvodavezetőkké, részint családi körökben való teendőikre előkészítésre is hivatottak, annak oka azon természetes körülmény vala, hogy az összegyűjtött gyermekek usztkozva helytelen cselekedetekre ne vetemedjenek, azért foglalkoztatni kellett őket. A foglalkoztatási módoknak és eszközöknek megválasztása az intézet-

vezetők feladatává lett. A foglalkoztatás a tehetősebbek gyermekeit is az óvodába csalogatá, mivel a szülők az óvodai nevelést gyermekeikre nézve hasznosnak találták.

A következő 1829-ik évben már 4 óvoda nyílt meg B. T. közreműködése mellett. Ezek közül kettő Budán, nevezetesen a várban (uri-utca) és a vizivárosban (Doráti út), a 3-ik Pesten Lipótvárosban (3 koronaut) és a 4-ik Beszterczében, hova Kera Máté hivatalot meg vezetől, kit aztán B. T. 1830-ban a Bécsben megnyitott első óvoda vezetőjéül engedett át. Az óvodák kezelése tekintettel volt a magyar nyelv terjesztésére is. Ezen célú akarta elősegíteni Mária Dorottya nádorné ő fensége is, ki az évenként 4 óvodának adott segélyen kívül a pestit is külön ajándékozta meg, mint a többit összesen, még pedig azért, mivel ez magyarul vezetett. Hogy a kisedővás ugye társadalmi uton minél nagyobb lendületet nyerjen, B. T. már 1829-ben alakított egy segélyező és tejesítő társaságot. Ezen társaság nem működhetett nagyobb sikerrel, mert a viszonyok kedvezőtlenek voltak rá nézve, főképen 1831-ben a nagy kolera idején, midőn a mellett, hogy az ország minden részében uralkodó lehangoltság és félelem a kedélyeket fogva tartá; Pesten a segélygyűjtés rendeletileg megtiltatott. 1834-ben Szentkirályi Mór Pestmegyének főjegyzője, egy szélesebb körre kiterjeszkedő társaság eszméjét pendíté meg, a tervét közlő Brunswik Teréznel is A grófó azonnal tanácskozára hívott meg néhány az ügyért lelkesülő egyént, kik ekkor tervet készítő, elnökök gróf Festetics Leot kérték fel, aki egyszerűzetét azáltal bebizonyítá, hogy Belácson (Tol-

namegye) lévő birtokán óvodát állított. Gr. Festetics hazafiai kötelességének tartá elfogadni az elnökséget, s kevés idő múlva házhoz gyűlést hívott egybe, melyen előki beszédet tartván, a kisedővó intézetek szerepkörét közelebből meghatározta, midőn kimondá, hogy „o minden gyermekre kivétel nélkül szükséges intézményt nem szabad többé csupán gyermekápolásnak tekinteni, hanem oda kell azt fejleszteni, hogy az az általános nevelésnek részét, még pedig legfontosabb részét tegye.“ — Az egyesülés „A kisedővó-intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület“ czim alatt 1836-ik évben létrejövén, alapító-oklevelek készítettettek, melyek közül egyet „gr. Brunswik M. Terézia szerzetes dáma“ mint első alapító irt alá, az ügy iránti érdeklődés ekkor nagyon szépen mutatkozott. Így pl. az alapítók nevei között találjuk V-ik Ferdinand ap. m király Ő felségét 105 frttal, báró Wesselényi Miklóst stb. összesen 1680 frttal a Bécsben lakó magyar hazafiak alapítványát 366 frttal. Ki kell emelnem különösen gr. Festetics Leot, aki lobetörv tette egy óvóképezdének felállítását az által, hogy az igazgató fizetésének alaptökéjéül 4000 forintot tett le és ezenkívül Tolnában egy házat adott, mely 1843-ban 2800 frttért adatott el. Ily gyarapodás mellett a belázi kisedővoda Tolnára tétetett át s ezzel kapcsolatban egy képzőintézet nyitattott meg 1837-ik évi október 1-én. Az igazgatói állomásra Varga István választottott meg 80) frt évi fizetéssel, mely összeg az akkori pénzviszonyokhoz mérve oly tekintélyes, hogy egyetemi tanári fizetéssel vetekedik. Az óvodák terjedésének legfőbb kellékét alkalmas kisedővók kiképzése adja, s épen azért a képezde felállításától

meretei, sokszor balonára előitéleteiből merített tudakosságával szegény gyermeknek oly sivatari bagyja lelkét, vagy félelem stbvel tölti meg, hogy az iskola alig képes azt többé kiirtni.

A gyermekkorú benyomások vajmi nehezen irhatók ki.

Igy kerül a gyermek a népiskolába, 6-7 évesen hagyott év után, itt kell azután, ha lehet felbresztetni és azt javítani, mit a szülői ház vagy a környezet elmulasztott vagy ferdén nyújtott szellemének.

De tegyük fel, hogy a gyermek a szülői háznál az ember természetének megfelelő nevelésben részesült, élete első éveiben elegendő, hogy míg elemi iskoláit megkezdheti a 6-7 éves korig otthon szerzett ismeret? válaszunk nem... mert imént említett családi gondok stb, de kortársainak környezete is hiányozván, a szemléltetésre is a tér mindinkább kevesbedvén, szükség oly intézetről gondoskodni, hol a gyermek lelke új tápot nyerjen, s ez intézet a kisedóvoda.

Ezen elvek vezérelték és vezérik a népjóltevőt, midőn saját és a nép gyermekeinek óvodákat szerveznek. Nem egyszerű sűrű rivó menedéknyelők ezek, hova sokszor a szülői gondozás hiányából menekül a szegény kis gyermek; de valódi iskolák, hol szellemét természetesen csak korához mért és természetesen csak eszközökkel, nem abc stb. emlékezéssel fejlesztik.

S most kérdem, vajjon ily, a kornak megfelelő óvodánk volt-e már?...

Kell tehát, hogy legyen a lez is, ha a város hatósága az anyagi áldozatok mellett oly óvóról gondoskodik, mely a szervezés és alkotás nagy munkájára képes, ne tekintessék a családi, üzleti vagy egyéb tekintet, hanem győződjön az, mely az ügynek leginkább előmozdítójává válhatik.

E nagy feladat óvónő által el nem érhető, nő nálunk erre még most képtelen, itt tetterős férfiak, szervezési tehetséggel párosult férfierőly képes csak eredményt nyújtani; mert az óvoda általános, a földész, iparos vagy másnakjára van rendezve.

Férfi-óvó oldhatja meg csak jelenben B. Gyarmaton feladatát, de ha férj és nő vállalkozik a terhus állomásra, az meg éppen megbecsülhetetlen.

Kegy családosa apa

Néhány komoly szó,

intézve Nógrádmegye tanító testületéhez.

Az élet, melynek neve időfolytával világtörténet, lánczamenként fűződik az ember megjelenésétől, vagy legalább öntudatra ébredésétől, e földön létező utolsó emberig. Ez alkalomból, míg a mondák az elvétel és hozzáadás által nem a legmegbízhatóbb történetialapokat képezik, addig az anyag felhasználása, alakítása vagy az írott jegyek történeti alapul szolgálnak.

Míg tehát az általános irányban haladó történelem több adattal rendelkezik, addig a nevelésügy a régiéknél ezt végező egyének sajátosságairól, rendszeréről, sőt egyes államok, virágzó államok nevelési rendszeréről ilyenekkel éppen nem bírunk.

kezdvé az óvodák örvendetesekben szaporodtak. — 1828-tól 1838-ig terjedő 10 év alatt csak 14 óvoda nyitattott, nevezetesen: Budán 4, Pesten 4, Pozsonyban 2, Besztercebányán 1, Nagyszombatban 1, Belácson később Tolna 1, Hídján (puszta Tolna). Ittirta Beszeredy Amália „Flóri könyvét”. 1838-tól 1848-ig pedig 75 óvoda keletkezett. Az óvodák történetének 11-ik tizedéből meg kell még azt is említenem, hogy éppen ezen fejlődésnek egyik tényezője volt az is, mely szerint az óvóképző legalkalmasabb helyén a fővárosba helyeztetett át 1843-ban. 1848-ban István főgnádor serkentésére egy Tavasy Lajos által szerkesztett folyamódvány lett beadva a közoktatási miniszterhez országos segélyezés tárgyában. E kérvényre Szőnyi Pál osztálytanácsos a miniszter ur nevében megígérte, hogy csak „néhány ezer forintot mindenestre fog a kisedóvás ügyére s különösen a képzőintézetre is az országos költségvetésbe soroztatni.” — Ezen kérvény alapján a kisedóvóvádk terjesztésére 2000 forint országos segély meg is szavaztatott. A kisedóvó intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület ezen intézkedésnél sokkal fontosabb dolog az, hogy 1848-ban a magyarországi népnevelők első egyetemes gyűléséből az akkori közoktatási miniszteriumhoz felterjesztett kérvény alapján el lett rendelve br. Ertvös József által, 1 ször az óvodák államintézeteknek s az azokban működő nevelők állami hivatalnokoknak; 2-szor az óvodák minden rendű szülői gyermekeire nézve szükségessé; 3-szor az egész hazában a népesség irányában beosztandónak tekintessének. Ugyanezen alkalommal óvodák fenntartása és felállításá czéljából évenként az Állampénztárból 30,000 forint utalványoztatott.

(Folytatása következik.)

A jelenkor tanítója vagy legalább annak nagy része a történet fontos voltának tudatával bír, s ha szent kegyelettel tekint a multra, tudja azt, hogy a jelen is ma holnap mult... megkönyviti tehát a jövő nemzedék e téren szent törekvéseit s annak gondosan gyűjti a jelen történeti adatait, melyek sorában a tantestületi jegyzőkönyvek is méltó helyet foglalnak el.

Kíváncs voltam tehát, hogy a jegyzőkönyvek egy-egy példánya a nemzeti muzeum számára is felküldessék, minek érdekében a nevezett intézet igazgatóságával máris érintkezésbe lépve ezen választ nyertem: Folyó évi febr. 22-ről kelt igen becses sorait a muzeumi igazgató úr illetékes elintézés czéljából hozzám áttevén: van szerencsém hivatalos tisztelettel értesíteni, hogy a nógrádmegyei tanítótestület közgyűlésének jegyzőkönyvei, mint a tanügy történetének valószínűleg igen érdekes adatai a muzeumi könyvtár részéről köszönettel fogadtatnak.

Midőn is szerencsém van az említett jegyzőkönyvek beküldését tisztelettel kérni, maradtam k. sz. Majláth Béla s. k. muzeumi könyvtár igazgató, a magy. tud. akadémia tagja.

Reményem, hogy most már az utolsó kételyek is eloszlatva lesznek, s legközelebb intézkedés történetik jegyzőkönyveink beküldésére. Wágner István.

Pajor István Árvaszéki elnök ur a következő felhívást intézte a hat járás főszolgabíráihoz:

A megyei közg. biz. f. évi martius 1-ről 312. sz. a. kelt határozatával a megyei árvák és gondnokoltak épületeinek tűzkár ellen tömegesen leendő biztosítása czéljából, az első magyar általános biztosító társasággal lépven szerződésre, melynek értelmében az adriai társasággal jelenleg fennálló szerződés f. év május 1-én leendő megszüntével ugyanazon naptól az első magyar biztosító társasággal hat évi tartamra kötött szerződés fog életbe lépni; és pedig az árvák és gondnokoltakra nézve oly kiválóan előnyös feltételek mellett, hogy:

A cserép tetőkért 190 forint után biztosítási díj fejében számíttatik csak 12 kr, Fasíndel tetőkért 45 kr, Zsup és nád fűtelekért 93 kr, Ügynöki illetékül pedig: Ha a b. évi díj 10 forint terjed 20 kr, 10 forintól 25 forint 60 kr, 25-től 50-ig 90 kr. 50-100-ig 1 forint 20 kr, s ezenfelül a nevezett társaság kötelezte magát, a biztosítás fejében befolyandó összegeknek évenként 2 százalékat a megyei árvatári alap javára beszedgáltatni, s a központban az összes biztosítási ügyeletről külön nyilvántartást vezetni.

Míg ezen kedvezményes feltételek egyrészt az árvák és gondnokoltaknak oly világos előnyre váltak, másrészt szükséges, hogy a biztosító társaságnak a szerződésben megállapított jogai a gyámbatósági közvegek (községi előjárók, körjegyzők, kör és magángyámok és gondnokok) által viszont a legteljesebb mértékben figyelembe tartassanak, s illetve azok csorbitatlan érvényesítése eszközöltessek. Ebhez képest első sorban a legszigorúbban kell ügyelni arra, hogy az árvák tulajdonát képező minden épület biztosítása kizárólag az első magyar társaság ügyvédekénél történjék, továbbá, hogy a biztosítási díjak és illetékek pontosan beszedgáltassanak, annál inkább, mert a közg. bizottság határozata szerint minden e részben lehetőséggel mulasztás káros következményeért a fennebb nevezett közvegek személyes és vagyoni felelősséggel tartoznak.

Felbivom főszolgabíró urat, hogy az árvaszék által e részben már a körjegyzőségekhez menesztett utasításához csatlakozó ezen meghagyásomnak a járásbeli közvegekben teljes nyilvánossággal leendő közvételtől által kellő fogamatot szerezni ne késsek.

B. Gyarmat, 1883. martius 20.

Pajor István,
k. tanácsos Árvaszéki elnök.

Kimutatás a győrvidéki árvizkárosult tanítók javára a b. gyarmati járáskör tanítói által eszközölt és apr. 1-ig alulírottak beküldött segélygyűjtésekről a számozott gyűjtő ívek szerint: 1. B. Gyarmati állami népiskola 8 forint 73 kr. 3. B. Gyarmati izr. iskola 2 forint 51 kr. 4. B. Gyarmati irgalmas nővérek 10 forint 94 kr. 5. B. Gyarmati róm. kath. iskola 2 forint 69 kr. 6. B. Gyarmati ág. ev. iskola 1 forint 71 kr. 8. Mohorai ág. ev. iskola 1 forint 57 kr. 12. Boszák István, cseszei ev. tanító gyűjtése 54 kr. 14. Mihálik János patvarci tan. gyűjtése 2 forint 51 kr. 15. Obetko Gusztáv szügyi tan. gyűjtése 2 forint 21 kr. 25. Bárdnyi Antal hugyagi tan. gyűjtése 6 forint. 27. Nagy Mihály strázsi tan. gyűjtése 2 forint. 29. Molnár Endre marczali tan. gyűjtése 1 forint 90 kr. 30. Tichy Károly varbói tan. gyűjtése 2 forint 50 kr. 31. Molnár Pál az kovácsi tan. gyűjtése 60 kr. 33. Póstyényi Endre k. zellői tan. gyűjtése 2 forint 61 kr. 41. Augustin Elek szélyi tan. gyűjtése 1 forint 50 kr. 43. Halub János ebeczi tan. gyűjtése 3 forint 28 kr. 45. Benedikt János a. esztergályi tan. gyűjtése 3 forint. 80 kr és 1 ezüst huszas 51. Szutórisz Imre zalilavai tanító gyűjtése 2 forint. 56. Keviczky János n. sztrázsi tan. gyűjtése 85 kr. 57. Zsáry Lajos J. losli tan. gyűjtése 1 forint. 58. Tajtlik Antal zaborai k. tan. gyűjtése 51 kr. 59. Moczay Mihály zaborai ev. tan. gyűjtése 1 forint 50 kr. Összesen 63 forint 40 kr, 1 ezüst huszas értéke 33 kr. Összesen 63 forint 74 kr.

Mely összeg a Molnár Pál ur későn beérkezett 60 krja kivételével a győrmegei k. tanfelügyelőséghez küldetett be 27 kr pósta költségek levonása után postai utalvány mellett. A gyűjtések a „Néplapok Lapjában” részletesen fognak közölni. Ezzel pedig fölkértem a t. írtatók 34-en, hogy a netáni gyűjtéseket, de minden este az íveket f. április hó végéig annál inkább sziveskedjenek beküldeni, minthogy ellenkező esetben a körülésnek tartozó beszámolás tekintetéből hivatalos úton lesznek kénytelen azokat bekövetelni.
Kemény Gábor, körlelők.

A föntjelzett 4. sz. gyűjtő részletes kimutatása: Irgalmas nővérek 5 forint. Kacsokits Sarolta 1 forint. Berceilly Margit, Fiala Ilona és Ráth Margit 40-40 forint. Teller Anna 30 forint. Déri Róza, Karlik Mariska, Heszterényi Mária, Melicher Mariska, Svoretz Róza, Vallus Mari, Mezei Ágnes, Karlik Erzsike, Koricsánszky Mari, Vécsey Róza és Loreh Juszta 20-20 forint. Zöldághy Anna, 15 forint. Schulcz Lujza, Braidaver Gabriella, Sikk-laki Etelke, Gyura Ilonka, Ropper Antalka, Zopcsák Mari, Latkóczy Margit, Meceér Katicza, Sikk-laki Róza, és Závodszky Zeuzai 10-10 forint. Putz Ilka 5 forint. Sári Mariska 4 forint. Összesen 10 forint 94 kr.

H i r e k.

Személyi hírek. Gr. Gyűrky Ábrahám úr megyénk főispánja e hó 12-én este érkezett a megye székvárosába. Másnap 9-10-ig a tisztelegőket fogadta, 10 kor megnyitotta a közigazgatási bizottsági ülést, s azon elnököl, f. hó 14-én pedig a rendkívüli közgyűlést vezette; Budapestre csak f. hó 15-én utazott vissza. A közigazgatási bizottsági ülésen f. hó 13-án résztvettek: Alk György, Beniczky Gyula, Gr. Forgách Antal, Huszár István, Reményfy József és Scitovszky János urak. Jelen volt mint vendég Pokorny Gusztáv úr is, Losonc város polgármestere, s volt bizottsági tag. Az állandó választmányban és a közgyűlésen országgyűlési képviselőink közül jelen voltak: Beniczky Gyula, Gr. Forgách Antal, Palazky Ágost és Scitovszky János urak.

Gr. Czebrán László urat, a közigazgatási bizottság egyik kiűző tagját súlyos csapás érte; ugyanis édes anyja, öz. Gr. Czebrán Ferencné szül. báró Meznit Jozefa asszony, életének 94-dik évében jobb látra szenderült. Nyugodjék békében.

A közigazgatási bizottsági ülés f. hó 13-án a főispán elnöke alatt tartatott meg. Több fontos tárgya volt, s azért majdnem d. n. 3 óráig tartott. Az ülésről szóló jelentésünk a jövő számban fog közölni.

A rendkívüli közgyűlés lefolyásáról idő szűke miatt lapunk jövő számában írunk.

Magyar lap Zólyomban. Zólyommegye központjában Besztercebányán, a felvidék eme szép és virágzó városában a magyarországi ügye nagy léptékekkel halad előre. Örvendetes tény ez, melynek szívvel örülhetünk. Besztercebánya polgárai jó hazafiak, ezt azzal is igazolják, hogy a magyar állam hivatalos nyelvét iparkodnak elsajátítani. Minden családapá ott örömmel taníttatja gyermekeit a magyar nyelvre. Most már egy magyar közöny is megindult Besztercebányán: „Zólyommegyei Lapok” cím alatt. A mutatvány szám szellemi és technikai kiállítás, a vidéki viszonyokhoz képest, kiűző. A lapot Macchold Fülöp szerkeszti, kinek ezúttal gratulálunk, és kitartást kívánunk hazafias vállalatához.

Halálozás. Mezei Ignác B. Gyarmat városának régi híres vendéglőse, kinek egyénisége itt nagy népszerűségben állott, rövid szenvedés után váratlanul f. hó 8-án elhalálozott. Temetése f. hó 10-én igen nagy részvét mellett ment végbe. Végítészletére a tűzfő eglyot is testületileg megjelent, s mint buzgó együleti tagnak, gyűnyörű koszorút tett koporsójára. Emléke soká fenn fog maradni közöttünk. A mindenható adjon neki csendes nyugodalmat!

Irodalom.

Az „Ország-Világ” ápril 7-iki száma megjelent. A címlapon a meggyilkolt országbíró, Mailáth György mellképe látható, mely a képes lapok közt leghibebben ábrázolja a nagy férfut; a mellé jól jellemző és életleírás megfelel a jeles férfi emlékének. Azonkívül az egész rémes tett, a gyász s a közérzést is szép sorokban van megírva úgy, hogy e szám Mailáth számunk nevezhető. A társzaban is a kiűző férfúval foglalkozik Rello Iván, s míg a dicsőült országbíró emlékének könyveket szentel, a fővárosi rendőrség felszólításait és baklővéseit kiméletlenül ostromozza. Mailáthról szólva, kiűző meiszetben a Batthyány-palota is látható, hol Mailáthot meggyilkolták. Azonkívül közölve van Aczady Joles írónk „Pénzházasság” című nagyérdék regényének és Mezaros István „Kis jószág” című szép elbeszélésének és Sienkiewitz „A falu jegyzője” című elbeszélésének folytatása s Molnár Antaltól egy igen érdekes pikaresz cikk „Egy szenzáció eset a XVIII. században” címmel. Költemény Lauka Gusztávtól van. A rovatok mind kitűnően szerkesztve. Képei egytől egyig gyönyörűek. Mindjárt az első nagy kép a Wilkens és Waidl nyomdát tünteti elő két lapon. A kiadók aszerénye nem szolgál bővebb magyarázattal, de a rajz nagyszerűsége mellett a nagyvárosi helyiségek, gépek stb. láttára bátran elmondhatjuk, hogy e nyomda mint nyomdának nevezhető. Természetesen, hogy az első képes lap a közkeveltségnek örvendő „Ország-Világ” is e nyomdában állíttatik ki. Igen szép képek: „Temetés a katakombákban” és „A kiknek nincs hajlékuk.” Kra-

a majomemberrel véget érnek a lépők. E kitűnő képes lapot legmeglehetőbb ajánljuk olvasóinknak, nem olvasás, (mert arról megvagyunk győződve, hogy lapunk t. olvasói régi barátai az „Ország-Világok”) hanem terjesztés végett. Előfizetési ára: egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Előfizetési a kiadótulajdonosok, Wiekens és Waidt kiadó hivatalában: Budapest, Koronaberecz utca 3. sz.

A „Képes Családi Lapok” 25. ik számának tartalma: Dolíab; elbeszélés, (folyt. köv.) írta Hovasi Lajos. — Az „Első szerelem” ciklusból; költemények, írta Kovács Gyula. — Bacsó Klára szerelme; eredeti elbeszélés, (folyt. köv.) írta Riosz Hermin. — Tavaszi időzlet; költemény, írta Szomoró Károly. — Egy kis tévedés; humoreszok, (vége) írta Cs. J. László. — Az ördög bibliája; írta S—ó. — Phylax; beszély, (folyt. köv.) írta Kietland L. Sándor; a norvég eredetiből fordította; Philantrop. — Heti tárcza; (Mailáth György, 1816—1883.) írta —y—. — A lecke; elbeszélés, (vége) írta Magdics Károly. — Nőalakok a mondából és a történelemből; (vége) írta E. Illés László. — Gzellának; költemény, írta Kőszeghy Géza. — Képmagyarázat. — Mindeuféle. — Kepeink: Tavaszi üdvözlöt. — Mailáth György arcképe 1866-ból. — Tavaszi

idyll. — A kis nyalánk. — Melléklet: A „Madona” című regény 17—32. oldala. — Jelen számunkhoz van mellékelve a „Nővilág” április havi száma. — A hírtékon: Heti naplár. — Sakk-talány. — Szám rejtvény. — Magikus post-talány. — Talányok megfejtése. — Megfejtők n. v. — Kérdések. Feleletek. — A sz. r. készítő post-ja. — A kis lotto buzásai. — Hirdetések. Előfizetési: Mehner Vilmosnál, Budapest. VI. ker. p. p. növelde utca 8. sz. Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Magyar Helikon. Joles férfiak életrajzai. Pozsony. Kiadja Stampfel K. Erő kiválóan érdekes gyűjteménynek 9. és 10. füzeté éppen most jelent meg. Ez alkalommal el nem mulasztatjuk, hogy ezen hasznos vállalatot a gyermekeik és egyáltalán az ifjúság javát szíven hordozó f. ez. szülőknök, illetőleg a tanári kar-nak szives figyelmébe ne ajánljuk. Mert szerénytelen-ség nélkül alulhatjuk, hogy iradalmunk eddigelé tel-jesen nélkülözött oly művet mely hazánk nagyjainak megismerését népszerű, könnyen érthető alakban köz-veitette volna. Így bizton reméljük, hogy a „Magyar Helikon” egy ifjúsági vagy népkönyvtárból sem fog ezentúl hiányozni.

Nyílttár.)

1883-iki friss töltésű szolyvai, polenai és luhi Erzsébet ásványvizek

diszesen kiállított üvegekben megrendelhetők:

Munkácson
a központból.Nyiregyháza
a főkraktárból.

MARSALKO KÁROLY,

munkácsi urad. ásványvizek birtója.

2-6

E rovatban közlöttékért nem felelős

a Szerk.

Felelős szerkesztő:

Horváth Danó.

H i r d e t m é n y.

A szécsényi takarékpénztár részvénytársulat igazgatósága által közhírré tétetik, miszerint ezen részvénytársulatnál, a be-téti kamatláb f. 1883. ik évi május hó 1-től az egy évig fel nem mondható betétekre nézve 5 1/2 % - liban, a félévig fel nem mondható betétekre nézve 4 % - liban, s az ennél rövidebb időre s felmondásra betett betétekre nézve 3 % - liban állapított meg, s hogy az 1883. évi VII. t. cz. értelmében fizetni kötelezett betétkamatadó az ezen intézetnél lévő betétek után a részvény-társulat által minden levonás kizárásával viseltetik.

Mi azon hozzáadással tétetik közhírré, hogy az ezen intéz-kedéssel meg nem elégedő felek betéteiket az alapszabályszerű felmondási határidő alatt visszavonhatják.

Kelt szécsényben, 1883. ik évi ápril 6-án.

Tersztyánszky István,
igazgató.

1-3

67-883. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. a értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy az ipolysági kir. járásbíró-ság 27. számú végzése által Fábian Havai Anna és társai végrehajtották javára Hlacsok Czelling Anna ellen 400 frt tőke, ennek 18. 2. évi október hó 1-5. napjától számított 6 % kamatai és eddig összesen 30 frt 31 kr. per-költség kivevéle és erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felul foglalt összesen 482 frt-ra becsült csikók, szar-vasmarha, bárányok, sertések, házi és gazda-sági eszközök, gabonaceműk, szén, ágynemű, váazon, két sertésöl és bútorokból álló ingó-ságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 406-883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen va-gyis Leszenyén leendő eszközökre 1883. évi ápril 25-ik napjának d. c. 9 órája II. határ-időül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. LX. t. cz. 107. §. a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsőron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §. ában megállapi-tott felvételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Ipolyságon, 1883. ápril 8.

Malocsay Miklós, bír. végrehajtó.

Haszonbérlet.

A halápi kocsmaépület, mely áll 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra 1 istállóból, úgy az épü-let alatt egy kis pinczéből, valamint az épü-lethez tartozó 2 hold beltelekből s a rajta lévő igen szép és nagy pinczéből, melybe 200 akó bor befér, folyó 1883. évi május hó 30-án nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik, megjegyeztetvén, hogy a bérleti év 1883. évi július hó 25-én kezdődik és a bér-leti összeg negyedévenként előre fizetendő.

A haszonbérrel bor és pálinkamérés, va-lamint szabad búsvágás van összekötve.

Bővebb értesítés F r e n y ő A n d r á s -n ál Halápon nyerhető.

2-4

ÉRCZKOPORSÓK és selyem szemfödelek

kaphatók Milován Elek kereskedésében B.-Gyarmaton, nagy választékban, jutányos áron.

2-6

Egy nő férfi,

róm. kath. 33 éves, ki 12 éven keresztül mint bérlő és jelenleg is mint bérlő önállólag ke-zelt birtokot, tehát a gazdaság körül tökéle-tes jártassággal bír, családi körülmények mi-att szeretne mint gazdatiszt alkalmazást nyerni. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Pályázat.

B.-Gyarmat m. város által rendszerezett végrehajtói állomás üresedésbe jövén, felhi-vatnak mindazok, kik ezen évi 500 frt fize-tés, s ezt meghaladólag befolyt végrehajtási illetékek 25 százalék jutalomdíjjal összekö-tött állomást elnyerni óhajtják, miszerint élet-koruk, erkölcsi magukviselte, nyelvismere-tük, képesítésük, esetleg eddigi alkalmaztatá-suk kitüntetésével felszerelt s kellőleg bé-lyegzett kérvényüket folyó évi május hó 5-ig a városi képviselőtestülethez intézve nyujt-sák be.

B.-Gyarmaton, 1883. ápril hó 10.

Buriusz Mihály,

1-3

városi bíró.

Gyémánt gyűrűk

művészileg utánozva, valódi fém aranyból, ez. kir. fémbélyeggel, melyek felülmutatják a valódi gyémán-tokat szép fényük és tisztaságuk által,

darabja 7 frt, 9 frt, 12 frt.

Fülgöggök

párja 7 frt, 9 frt, 12 frt.

Férfiagombok

garnitúrja 10 frt, 12 frt, 15 frt.

Tűsbe aranyozott óraláncz,

mely a valóditól meg nem különböztethető,

urak számára 3 frt 50 kr, kétszeres 5 frt,

hölgyek számára 4 frt, hosszú nyakláncz 5 frt.

Női karpercz 4 frt.

Küldemények postai utánvét vagy az áraknak posta-utalványnyal előleges beküldése mellett, egész Euro-pára nézve bérmentve elküldöttetnek.

Gyűrűk megrendelésénél az új vastagsága papir-ozottléttel lemerendő.

SCHACK GUSZTÁV

ékszerész

Csehország, Prága, Weinberge.

(Levelezés magyar, német, vagy töl nyelven.)

10-8

Dreher Antal-fele

KIVITELI PALACZKSEREK

egyedül kaphatók és megrendelhetők

csakis

Dietrich és Gottschlignél Budapesten,

vagy

DREHER ANTAL-nál, Kőbányán.

A nyáron át naponta háromszor friss töltés, a palaozok töltése oxél-jára eltett, legkitűnőbb kiviteli palaozksereknek.

Ismét eladókat legnagyobb előnyökben és engedélyekben részesítjük.

Szives tudomásra.

Azon t. cz. közönséget, mely csak Dreher fele kiviteli sert fogyaszt, arra figyelmeztetjük, hogy csak azon palaozkserek hamisítatlanságáért és eredetiségéért kezünkkel, melyeknek vignettán a „Dietrich és Gottschlig” név világosan olvasható.

3-10